

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuorotteluvapaalain 23 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vuorotteluvapaalakia siten, että vuorottelukorvaukseen liittyvien asioiden osalta toimeenpanton johtaminen, ohjaaminen ja kehittäminen kuuluisi ylimpänä viranomaisena sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle ja työvoimapolitiittisten

asioiden osalta työ- ja elinkeinoministeriölle. Ehdotus vastaa työttömyysturvajärjestelmässä omaksuttua ministeriöiden välistä työnjakoa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Vuorotteluvapaa on järjestely, jossa työntekijä työnantajansa kanssa tekemän vuorottelusopimuksen mukaisesti vapautuu määräajaksi palvelussuhteeseen kuuluvien tehtävien suorittamisesta ja jossa työnantaja sitoutuu vastaavaksi ajaksi palkkaamaan työ- ja elinkeinotoimistossa työttömänä työnhakijana olevan henkilön. Vuorotteluvapaalla oleva saa työstä poissaolon ajalta vuorottelukorvausta.

Vuorotteluvapaajärjestelmä on ollut voimassa vuoden 1996 alusta. Vuorottelukorvausten maksamiseen tarkoitettu valtion osuus on aina ollut valtion talous- ja menoarviossa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan menomomentilla.

Vuorotteluvapaajärjestelmä muistuttaa monella tapaa työttömyysturvajärjestelmää. Vuorotteluvapaajärjestelmän keskeinen sisältö määräytyy monelta osin samojen säännösten perusteella kuin työttömyysturvajärjestelmäkin. Tämä näkyy muun muassa siinä, että vuorotteluvapaalaissa on viittauksia työttömyysturvalakiin (1290/2002), työttömyyskassalakiin (603/1984) ja työttömyysetuustien rahoittamisesta annettuun lakiin (555/1998).

Vuorotteluvapaa-asioita käsitellään työ- ja elinkeinotoimistoissa, työttömyyskassoissa ja Kansaneläkelaitoksessa. Eri toimijoiden keskinäinen tehtävänkoko noudattaa samoja periaatteita kuin työttömyysturva-asioissa. Työ- ja elinkeinotoimisto antaa työttömyyskassoja ja Kansaneläkelaitosta sitovia lausuntoja vuorotteluvapaan työvoimapolitiittisista edellytyksistä, kuten esimerkiksi vuorotteluvapaasijaisen kelpoisuudesta, vuorotteluvapaan edellytyksenä olevasta riittävän pitkstä työssäolosta ja palvelussuhteesta sekä yritystoiminnan vaikutuksesta oikeuteen saada vuorottelukorvausta. Vuorottelukorvauksen suuruuden määrittäminen, sen maksaminen ja eräät muut tehtävät kuuluvat taas työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle.

Vuorottelukorvaus lasketaan samojen perusteiden mukaan kuin työttömyyskorvaus. Vuorottelukorvauksen täysi määrä on henkilön työhistorian pituudesta riippuen 70 tai 80 prosenttia siitä työttömyyskorvauksesta, johon henkilöllä olisi oikeus työttömyyden perusteella. Myös muun muassa vuorottelukorvauksen hakemiseen ja maksamiseen sovelletaan työttömyysturvalain työttömyysetuuden hakemista ja maksamista koskevia säännöksiä.

Työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanon johtamista, ohjaamista ja kehittämistä koskevat tehtävät on jaettu sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kesken siten, että toimeentuloturvaan liittyvien asioiden osalta tehtävistä vastaa ylimpänä viranomaisena sosiaali- ja terveysministeriö ja työvoimapoliittisten asioiden osalta työ- ja elinkeinoministeriö. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työttömyysetuuksissa yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Finanssivalvonta. Työ- ja elinkeinotoimistojen ohjauksesta vastaa puolestaan työ- ja elinkeinoministeriö ja sen alainen hallinto.

Työttömyysturvajärjestelmästä poiketen sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole vuorotteluvapaaseen liittyviä tehtäviä, vaan työ- ja elinkeinoministeriö johtaa, ohjaa ja kehittää toimeenpanoa myös siltä osin kuin kyse on asioista, jotka vuorotteluvapaalain mukaan kuuluvat työttömyyskassoille tai Kansaneläkelaitokselle. Tältä osin nykyistä tilannetta ei voida kaikilta osin pitää tyydyttävänä. Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole sellaista erityisosaamista, mitä esimerkiksi vuorottelukorvauksen perusteena olevan työttömyysetuuden laskeminen edellyttää. Näin ollen myös sen mahdollisuudet ohjeistaa ja neuvoa työttömyyskassoja vuorottelukorvauksen laskemiseen ja maksamiseen liittyvissä kysymyksissä ovat toisinaan osoittautuneet riittämättömiksi. Tällaisissa tilanteissa työ- ja elinkeinoministeriö on joutunut kääntymään sosiaali- ja terveysministeriön puoleen tai ohjaamaan neuvoja kaipaavan työttömyyskassan selvittämään asiaa sosiaali- ja terveysministeriöstä.

2 Ehdotetut muutokset

Vuorotteluvapaan toimeenpanoelimistä säädetään vuorotteluvapaalain (1305/2002) 23 §:ssä. Sen mukaan vuorotteluvapaan toimeenpanoa ohjaa, johtaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena työ- ja elinkeinoministeriö. Nyt tuota säännöstä ehdotetaan muutettavak-

si siten, että vastuu vuorotteluvapaan toimeenpanon ohjaamisesta, johtamisesta ja kehittamisestä jaettaisiin työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kesken. Jatkossa vastuu toimeenpanon kehittamisestä jakautuisi samalla tavoin kuin mitä työttömyysturvajärjestelmän osalta on säädetty työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:ssä työttömyysturvan toimeenpanosta. Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaisi, johtaisi ja kehittäisi vuorotteluvapaan toimeenpanoa siltä osin kuin kyse on vuorotteluvapaalain mukaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaan kuuluvista asioista ja sosiaali- ja terveysministeriö työttömyyskassojen ja Kansaneläkelaitoksen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaisi työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle annettavista ohjeista. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi alaiselleen hallinnolle annettavasta ohjeistuksesta.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksen arvioidaan vähäisessä määrin lisäävän sosiaali- ja terveysministeriön työtä sille tulevan uuden tehtävän myötä. Vastavasti työ- ja elinkeinoministeriön työmäärä vähenee.

Esityksellä ei arvioida olevan muita vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****vuorotteluvapaalain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 23 §, sellaisena kuin se on laissa 1127/2007,
seuraavasti:

23 §

Toimeenpanoelimet

Vuorotteluvapaan toimeenpanoa johtaa,
ohjaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena
vuorottelukorvaukseen liittyvien asioiden
osalta sosiaali- ja terveysministeriö ja työ-
voimapoliittisten asioiden osalta työ- ja elin-

keinoministeriö. Kansaneläkelaitoksen ja
työttömyyskassojen valvonnan osalta on
voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työt-
tömyyskassalaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2014

Pääministeri**ALEXANDER STUBB**Työministeri *Lauri Ihalainen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

vuorotteluvapaalain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 23 §, sellaisena kuin se on laissa 1127/2007,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Toimeenpanoelimet

Vuorotteluvapaan toimeenpanoa johtaa, ohjaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena työ- ja elinkeinoministeriö. Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassojen valvonnan osalta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa säädetään.

Ehdotus

23 §

Toimeenpanoelimet

Vuorotteluvapaan toimeenpanoa johtaa, ohjaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena *vuorottelukorvaukseen liittyvien asioiden osalta sosiaali- ja terveysministeriö ja työvoimapoliittisten asioiden osalta* työ- ja elinkeinoministeriö. Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassojen valvonnan osalta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
